

ПОЛИТИКА ЗА ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ

ПО Л И Т И К А

ЗА ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ НА Сп ВЗК

Настоящите правила и принципи за оценка на активите са разработени в съответствие с Наредба №53/12.2016 година на КФН, за изискванията към счетоводството, формата и съдържанието на финансовите отчети, справките, докладите и приложенията на застрахователите и на здравноосигурителните дружества, както и действащата в страната нормативна уредба.

В стойността на активите се включва стойността на всеки един от притежаваните от колективната инвестиционна схема активи по баланса към датата на изготвянето на политиката. Активите на Сп ВЗК по баланса, включват финансови активи и материални и нематериални активи.

Финансов актив е всеки актив, който е:

- парични суми;
- вземания с договорен характер;
- предоставени заеми (в т.ч. и във вид на дългови ценни книжа)
- инвестиции в ценни книжа(акции, облигации, опции, права и други деривативи)

Материален актив е всеки актив, който е:

- Земи и сгради;
- Машини, производствено оборудване и апаратура;
- Съоръжения и други в т.ч. транспортни средства;
- Активи в процес на изграждане;
- Материални запаси.

Нематериален актив е всеки актив, който е:

- Програмен продукт;
- Права върху интелектуална собственост;
- Фирмен знак ;
- Други;

Финансовите активи се признават, когато Кооперацията стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

При първоначално признаване на финансов актив, същият се оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакциите с изключение на финансовите активи, които се признават първоначално в печалбата или загубата по справедлива стойност .

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи подлежат на последваща /ежемесечна/ оценка, като се оценяват по тяхната справедлива стойност, която е пазарната им цена. Ако нямат пазарна цена, справедливата стойност се определя въз основа други приложими методи, за всеки финансов инструмент.

I. Източници и системи за събиране на ценова информация за финансовите инструменти и инвестиционни имоти

За финансови активи в инвестиционен портфейл /акции и права/, управлявани от инвестиционен посредник, оценката по справедлива стойност е пазарната цена в ежемесечно получаваните отчети от инвестиционните посредници.

За други финансови активи, пазарни цени са обявените в електронна система за ценова информация за ценни книжа, информация от вторичен междубанков или друг пазар или борсови бюлетини на регулиран пазар на ценни книжа в Република България.

За инвестиционни имоти, източник на информация са текущи пазарни цени на подобни имоти със сходно местонахождение и в сходно състояние.

За банкови депозити, информация се получава чрез банково извлечение за наличността по депозитната сметка към края на последния работен ден на съответния месец, за номинална стойност и полагащата се съгласно договора лихва.

II. Описание на начина за определяне на средна цена на ДЦК

Финансовите активи се оценяват и последващо, както е посочено по-долу.

1. Последваща оценка на държавните ценни книжа, емитирани в страната, се извършва въз основа на средноаритметична от цените "купува" за текущия работен ден, обявени от не по-малко от двама първични дилъри на държавни ценни книжа.

В случай, че цената е изчислена на основата на представени брутни цени от първичните дилъри, тя се използва пряко за преоценка. При условие, че цената е чиста, на основата на лихвените характеристики по периодичност и равнище на лихвените купони, тя се преобразува в брутна и след това се използва за преоценка.

2. При невъзможност да се приложи т.1. се използва методът на дисконтираните парични потоци. Като основа за изчисленията се използват цените на последните издадени емисии със съответен матуритет, които първичните дилъри са задължени да котират. Тези най-нови емисии със съответен матуритет са наричани за краткост "основни емисии". Емисията, чиято цена трябва да бъде определена се нарича "търсена емисия".

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- Кредити и вземания

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Кооперацията. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат задължително на тест за обезценка към датата на финансов отчет в края на всяка отчетна година. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу. Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти се отразяват в печалба и загуба при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Приходи от инвестиции”.

Кредити и вземания.

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Кооперацията са недериватни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, заемите и част от други вземания на Кооперацията спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

По значими вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива.

Краткосрочните вземания се представят по амортизираната им стойност. На база на преглед на вземанията в края на всяка година се извършва преценка на загубите от обезценка и несъбираемост.

Към края на всяко тримесечие, Кооперацията преценява дали има обективни доказателства, че дадено вземане по застрахователен договор е обезценено.

Степента на обезценка се определя по метода на възрастовия анализ на вземанията и е съобразена с Наредба № 53/12.2016г. на КФН, както следва :

За вземания от застраховани/застраховащи/лица, по които са натрупани просрочени плащания:

- От 90 до 180 дни - 25 на сто
- От 181 до 362 дни - 75 на сто
- Над 365 дни - 100 на сто
- След изтичане на срока или при предсрочно прекратяване на застрахователния договор – 100 на сто.

За всички останали вземания, по които са натрупани просрочени плащания :

- От 31 до 60 дни - 10 на сто
- От 61 до 90 дни - 50 на сто
- Над 90 дни - 100 на сто.

Сумата на обезценката се признава като текущ разход.

Последващото възстановяване на загуба от обезценка се извършва в следващи отчетни периоди и се признава като текущ приход, но само до степента на предходно отчетен период.

Инвестициите представляват притежаван от Кооперацията преобразуван актив в резултат на предоставяне/влагане/ на свободните /собствени и привлечени/ средства на застрахователя в други предприятия и лица за по-продължително време, с цел увеличаване размера на реализираните от тях доходи / под формата на дивиденди, лихви и други приходи/ при постигане на финасова, стопанска и друга изгода.

Инвестициите се извършват за сметка на наличните парични средства и непарични /имуществени/ вноски / материални и нематериални дълготрайни активи и други/. Те могат да се инвестират под формата на съучастия, ценни книжа, предоставени дългосрочни депозити в банки и в други финансови институции за доверително управление, както и в предоставени заеми по застраховки „Живот”, заеми на служители и дългосрочни заеми /в левове и валута/ на трети лица, при определени с договор условия, непротиворечащи на нормативната уредба на банкови институции.

III. Описание на избраните методи за оценка на активите съгласно изискванията на наредбата

Метод на "ефективния лихвен процент"

Методът се използва за изчисляване на амортизацията на финансовия актив, чрез използване на ефективния лихвен процент. Ефективен лихвен процент е процентът, който прави точен дисконт на очакваните бъдещи парични потоци до падежа или до следващата дата на пазарна промяна на ценовите условия, до

балансовата сума на финансовия актив. Това изчисление включва всички възнаграждения и такси, платени или получени между страните по договора. Ефективният лихвен процент представлява вътрешна норма на възвръщаемост на финансовия актив за съответния отчетен период.

Метод на нетната балансова стойност

Този метод се включва в групата методи за прилагане на оценъчен подход на базата на нетната стойност на активите. Финансови активи, които нямат пазарна оценка – акции и права приети за търговия на регулиран пазар, техните последващи оценки се извършват чрез "метод на нетната балансова стойност на активите".

Подходът на базата на нетната стойност на активите е принципен начин за определяне на дялово участие, въз основа стойността на активите на предприятието без задълженията му.

Стойността на акцията по метода на нетната балансова стойност на активите се определя, като стойността на активите по баланса на определено дружество, се намалява със стойността на краткосрочните и дългосрочните задължения по баланса и всички законови вземания на инвеститори, притежаващи приоритет пред притежателите на обикновени акции, се раздели на броя на обикновените акции в обръщение.

Стойността на активите и задълженията на дружеството се определя на базата на информацията от последния изготвен счетоводен баланс.

Всяко коригиране на балансовата стойност на активите и пасивите трябва да бъде обосновано от заявителя.

Ликвидационната стойност на дружеството представлява сумата от ликвидационните стойности на неговите активи, намалена с неговите пасиви и всички законни вземания на инвеститори, притежаващи приоритет пред притежателите на обикновени акции.

Ликвидационната стойност на една акция се изчислява, като ликвидационната стойност на дружеството се раздели на броя акции в обръщение.

IV.Описание на начините за определяне на дисконтовия процент за всеки един от прилаганите методи за оценка, при които се използва такъв процент

Стойността на капитала, на притежаваните обикновени акции, се изчислява по два начина:

1. Метод на дисконтираните нетни парични потоци за обикновените акционери – чрез дисконтиране на нетните парични потоци, които остават за акционерите след посрещането на всички разходи, финансови задължения, необходими инвестиции и промени в оборотния капитал:

а) при този метод се използват нетните парични потоци, които остават след посрещането на всички разходи, покриването на финансовите задължения, необходимите инвестиции и промените в оборотния капитал.

б) Нетните парични потоци се изчисляват, като прогнозната нетна печалба след лихви и данъци върху печалбата:

- се увеличи с прогнозните разходи за амортизация;
- се намали/увеличи с абсолютната стойност на прогнозната промяна – в нетния капитал;
- се увеличи с прогнозната стойност на нов дълг, както и постъпления от издаването на емисии привилегировани акции;
- се намали с прогнозните инвестиции в дълготрайни активи;
- се намали с прогнозните погашения по главниците на дълга;
- се намали с прогнозните дивиденди за привилегировани акции.

2. Метод на дисконтираните парични потоци – чрез дисконтиране на нетните парични потоци за всички акционери и други инвеститори, намалени с всички дългове на компанията и други вземания на инвеститорите. Използват се нетните парични потоци за всички инвеститори във фирмата – притежатели на акции, дълг и преференциални акции.

3. Всеки един от методите за определяне на стойността на акционерния капитал може да използва един от двата модела на дисконтиране:

а) постоянен темп на растеж, при който се приема, че ръстът на фирмата е постоянен и стабилен;

б) двуетапен темп на растеж, при който се приема, че съществуват два периода. За първия период се прави прогноза за нетните парични потоци за всяка година поотделно. Завтория период се приема, че нетните парични потоци ще нарастват с устойчив темп или ще останат постоянни.

Финансовите активи на СиВЗК включват:

• Парични средства

Паричните средства са най-ликвидните активи. Те са база за оценяването и отчитането на всички останали счетоводни обекти. В състава на паричните средства се отнасят паричните средства в национална или чужда валута, в касата и тези по разплащателни и депозитни сметки в банката.

Паричните средства в лева се оценяват по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута по заключителния курс на БНБ към момента на съставяне на отчет. За целите на съставяне на отчет за паричните потоци в паричните средства и еквиваленти се включват всички налични парични средства в каси и банки, с изключение на наличностите по банкови депозити, представляващи инвестиции на застрахователни резерви.

Инвестициите на застрахователните резерви се класифицират в баланса като нетекущи активи, предвид намерението на ръководството и факта, че представляват гаранции по застрахователни задължения.

Финансовите активи в чуждестранна валута, се преизчисляват в края на всеки месец в левова равностойност, определена по централния курс на Българската народна банка, валиден за деня, за който се отнася оценката. Сделките за покупко-продажба на валута през месеца се завеждат по курса за деня на покупко-продажбата.

- **Вземания**

На основание чл.453, и във връзка с чл.345, ал.5 от Кодекса за застраховане, Застрахованият има право да получи паричен заем срещу застраховката си. Финансовите задължения по застраховката, възникнали от страна на Застрахователя към Застрахования и до размера на текущата ѝ откупна стойност - служат за обезпечаване на заема. Застрахователят олихвява главниците по отпуснатите заеми със сложна лихва.

Вземанията по заеми срещу "Застраховка Живот" се оценяват по себестойност, увеличена с полагащата се съгласно договора натрупана лихва.

Материални и нематериални активи.

Материалните и нематериалните дълготрайни активи първоначално се оценяват по цена на придобиване, а впоследствие подлежат на периодична оценка по справедлива стойност, съобразно предвидените в счетоводното законодателство модели за оценка. Използва се препоръчителния подход – цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и евентуална обезценка. Годишният размер на амортизацията се определя от ръководството на база очакван полезен живот на активите. През годината амортизационните норми не се променят. Прилага се линейният метод на амортизиране върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва :

- Сгради 25 години
- Транспортни средства 4 години
- Офис обзавеждане 6,67 години
- Компютърна техника 2 години

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние. Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход. Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Кооперацията да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезния живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг се амортизират на база очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Кооперацията, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Кооперацията е в размер на 700 лв.

Преоценката по справедлива стойност се извършва ежегодно към 31 декември на съответната година. При повишаване на инфлационния индекс за годината над 10%, или при значими различия между балансовата и справедливата стойност на дълготрайните активи, УС на СиВЗК може да вземе решение, преоценката да се извършва и на по-кратък период от време.

Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения. При изчисляване размера на обезценката Кооперацията дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци /единица, генерираща парични потоци/. В резултат на това, някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други – на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-висока от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Кооперацията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Кооперацията, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Кооперацията.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Кооперацията ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години може вече да не съществува или да е намалена.

Обезценка, призната в предходен период се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци надвишава нейната балансова стойност.

Нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е неограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезния живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен срок на годност на отделните актив, както следва:

• Програмни продукти	2 години
• Права върху интелектуална собственост	4 години
• Други	3 години

Разходите за амортизация се включват в Административните разходи на Кооперацията.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажба и балансовата стойност на активите и се отразява в отчетите на Кооперацията като Печалба или загуба от продажба на нетекущи активи.

Праг на същественост за нематериалните активи на Кооперацията – 700.00 лв.

Активи, придобити при условията на финансов лизинг. В съответствие с изискванията на МСС 17 «Лизинг» правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществени рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг се амортизират в съответствие изискванията на МСС 16 «Имоти, машини и съоръжения» или МСС 38 «Нематериални активи».

Материални запаси. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването им и други преки разходи, свързани с доставката им. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период МЗ се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализируема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализируема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на МЗ, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай, че МЗ са били вече обезценени до нетната им реализируема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализируема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на МЗ преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на МЗ се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

В Кооперацията разходите за материални запаси се определят като се използва метода на среднопретеглена стойност за горивата и първа входяща, първа изходяща за останалите.

Полезен живот на амортизируеми активи. Ръководството преглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Полезният живот на активите представлява очаквания срок на ползване на активите на Кооперацията. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

V. Описание на начина и критериите за определяне на дружества-аналози при прилагане на съответния метод

Дружество-аналог е такова дружество, което осигурява достатъчно добра база за сравнение спрямо инвестиционните характеристики на оценяваното дружество. Изборът на дружества-аналози трябва да бъде обоснован чрез сравнителен анализ и оценка на техните инвестиционни характеристики и степента на сходство.

При избор на дружество-аналог определящо е сходство по следните основни икономически показатели:

- Нетни приходи от продажби;
- Брутна печалба/загуба;
- Печалба/загуба от дейността;
- Финансови приходи и разходи;
- Печалба/загуба (преди разходи за данъци);
- Нетна печалба/загуба;
- Нетен оборотен капитал;
- Обща стойност на активите;
- Обща стойност на пасивите;
- Обща стойност на собствения капитал;
- Балансова стойност на акция.

VI. Наименование на индекса на инвестиционните имоти и на организацията, която го определя.

Индекс за изменение на цените на недвижимите имоти се определя в съответствие със средните пазарни цени на имотите, обявени от Национален статистически институт, по тримесечия, за областните градове.

Индексът се определя спрямо всеки предходен отчетен период.

VII. Организация на дейността по оценка на активите

Дейността по оценка на активите се възлага на финансовия директор и отдел "Счетоводство".

При изготвянето на финансовите отчети ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активите на Кооперацията. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

При необходимост от промяна в направена оценка, поради допусната грешка в изходната информация или изчисленията, своевременно се прави корекция и съответните оповестявания.

При промяна на направена оценка във връзка с необходимост от въвеждане на нови процедури или промяна в използваните методи, настоящите правила се коригират и допълват по съответния ред.

VIII. Система за съхраняване на документацията, свързана с оценка на активите.

Пълната документация с информация, във връзка с първоначална и последваща оценка на активите се събира и съхранява в отдел "Счетоводство".

Настоящите правила са разгледани и утвърдени от УС на СиВЗК